

1 Samenvattend overzicht

Verhalen hebben een eigen zeggingskracht. De hedendaagse mens verlaat zich volledig op de wetenschappelijke kijk en ziet smalend neer op 'verhaaltjes'... Toch hebben verhalen een eigen, onvervangbare kracht om de diepere zingevingsaspecten van het bestaan uit te drukken.

De **Bijbel** is het grote verhaal van God met zijn mensen. Hij bevat heel wat verhalen waarin de mens zich 'herkent' als in een **spiegelbeeld**, maar ook kijkt de tekst altijd naar jou en spreek hij jou aan.

Jezus – zo blijkt uit de evangeliën – is een geboren **verteller**. Wil Hij iets duidelijk maken over het Rijk Gods, over zijn Vader, over hoe wij moeten handelen, ... dan geeft hij geen theoretische uiteenzetting. Hij vertelt een verhaal.

Drie hinderpalen kunnen een moeilijkheid zijn bij het lezen van deze Bijbelverhalen. a. Een aantal gebruikte beelden en omstandigheden uit de Palestijnse wereld zijn ons minder bekend. b. We zijn vooringenomen tegen veel verhalen: we kennen ze al! Bijgevolg we beluisteren ze niet meer echt. c. Elk verhaal is - afhankelijk van de context van ontstaan en de bedoeling - in een 'andere soort taal' geschreven: juridische, poëtische, liturgische... Bijbelverhalen zijn géén journalistieke verlagen die ons precieze feiten en situaties vertellen. Ze willen geloofsinzichten en –waarden verwoorden. Bij verhalen die beginnen met '**Er was eens iemand...**' is de tijd, de plaats en vaak de persoon niet te identificeren. Dus kunnen ze ook voor óns bedoeld zijn en kunnen ze door ons worden ingevuld.

Daar waar **dogma's** (leerstellingen) iets **duidelijks** willen vastleggen, hebben **verhalen en beelden een àndere zeggingskracht**. Elk dient deze voor zichzelf te ontdekken. Verhalen plaatsen ons dan ook veel minder tegenover elkaar dan dogma's. Ze werken veel minder als **splijtzwammen**. Verhalen verbinden ons met elkaar.

Elk verhaal roept mijzelf op om mijn positie te bepalen tegenover wat erdoor opgeroepen wordt. Naast de vier evangeliën dienen we zelf ons '**vijfde evangelie**' te schrijven. Daarbij geven verhalen meestal geen precieze, dwingende oriëntering. Ze nodige ons uit ze te lezen **als een kompas** dat een richting aanduidt en ons op weg zet. Ook al is wat er verhaald wordt niet echt gebeurd, toch kan het een 'werkzaam' verhaal zijn dat ons, zoals bij de barmhartige Samaritaan, uitnodigt tot handelen: "Ga en doe evenzo". Al is het niet echt gebeurd, een verhaal kan echt waarheid bevatten! 'Verhalenderwijs' wil niet alleen zeggen 'op de wijze van een verhaal', maar ook dat we er '**wijzer door worden**'. **Jezus is zelf** de belichaming van de levensintuïtie die Hij in zijn verhalen uitdrukt. Hem achterna worden wij '**wijs**'.

2 Methodische aanwijzingen

* De onderwerpen van maart, april en mei vormen samen een eenheid. *Deze maand* hebben we een algemene benadering van de eigenheid van Bijbelverhalen. We zitten zelf mee in het verhaal. Juist verhalen kunnen de persoonlijke betrokkenheid sterk verhogen. Verhalenderwijs worden we 'wijs' door de verhalen. (Bemerkt in de titel van deze bijdrage de 'dubbele bodem'). In *april* vinden we een concrete uitwerking van één psalm (ps. 102) waaruit duidelijk zal blijken hoe verhaal/tekst en het leven samenkomen. De gelovige psalmist vertolkt hoe in de donkerte van het bestaan stil vertrouwen kan groeien. De beproefde mens is als een uil in een bouwval die doorwaakt naar de morgen toe.

In *mei* hebben we een concreet levensverhaal van Sofie Verscheure dat ons vertelt van de roeping die zij gaandeweg vanuit ervaringen en de Bijbel in haar leven ontdekt en vorm geeft.

* Je kan de diverse vragen bespreken. Het peilen naar de 'lievelingsparabel' kan het gesprek héél persoonlijk en boeiend maken. Je kan mogelijks vooraf iedereen vijf minuten de tijd geven opdat elk voor zichzelf noteert wát dit verhaal met haar/hem doet. Daarna komt de uitwisseling.

* Je kan ook gebruik maken van de suggestie die je hieronder vindt op nr. 3. Op vrijdag 27 maart 2020 heeft paus Franciscus op het Sint-Pietersplein aan 'stad en wereld' de zegen *Urbi et Orbi* uitgesproken. Het was een héél indrukwekkende ceremonie in volle covid-pandemie. Hij sprak daarbij een héél sterke homilie uit op de tekst van Marcus 4, 35-41: het stillen van de storm. Hier vind je een perfectie illustratie van wat het artikel 'Je zit mee in het Bijbelverhaal' in wezen ons wil duidelijk maken. Ik nodig je uit om vooraf de uitzending van ruim een uur te bekijken op

[In gebed met paus Franciscus. Video en homilie | NIEUWS | GEMEENSCHAP VAN SATEGIDIO \(santegidio.org\)](https://www.youtube.com/watch?v=JcUqLrbi9Cg&feature=emb_logo)

of op https://www.youtube.com/watch?v=JcUqLrbi9Cg&feature=emb_logo .

Ga op de link staan en druk CTRL+ klikken.

Daarna kan je de tekst onder nr. 3 aandachtig lezen en voor jezelf de twee vragen proberen op te lossen die ik erbij geformuleerd heb. Als dit thuis vooraf is gebeurd, kan er gerust een kwartier ter vergadering uitgetrokken worden om samen over de vragen te spreken. Het is een prachtige illustratie van wat de auteur ons over Bijbelverhalen wil duidelijk maken.

3 Paus Franciscus op vr. 27 maart 2020: homilie op 'Het stillen van de storm'

Marcus 4:35-41: Het stillen van de storm

Op een dag tegen het vallen van de avond sprak Jezus tot zijn leerlingen: 'Laten we oversteken.' Zij stuurden het volk weg en namen Hem mee zoals Hij daar in de boot zat; andere boten begeleidden Hem. Er stak een hevige storm op en de golven

sloegen over de boot zodat hij al vol liep. Intussen lag Hij aan de achtersteven op het kussen te slapen. Ze maakten Hem wakker en zeiden Hem: 'Meester, raakt het U niet dat wij vergaan?' Hij stond op, richtte zich met een dwingend woord tot de wind en sprak tot het water: 'Zwijg stil!' De wind ging liggen en het werd volmaakt stil. Hij sprak tot hen: 'Waarom zijt gij zo bang? Hoe is het mogelijk dat ge nog geen geloof bezit?' Zij werden door een grote vrees bevangen en vroegen elkaar: 'Wie is Hij toch, dat zelfs wind en water Hem gehoorzamen?'

“Toen de avond viel” (Mc 4, 35). Zo begint het evangelie dat we hebben beluisterd. Wekenlang lijkt het erop dat de avond is gevallen. Dichte duisternis is over onze pleinen, straten en steden neergedaald; ze nam ons leven over en vult alles met een oorverdovende stilte en een verlaten leegte, die alles op haar verlamt: je voelt het in de lucht; je voelt het in je gebaren; de blikken zeggen het. We zijn bang en verloren. Net als de leerlingen uit het evangelie heeft een onverwachte en woedende storm ons verrast. We zijn gaan beseffen dat we op dezelfde boot zitten, allemaal kwetsbaar en gedesoriënteerd, maar tegelijkertijd belangrijk en nodig, allemaal geroepen om samen te roeien, met allemaal nood om elkaar te troosten.

We herkennen onszelf gemakkelijk in dit verhaal. Moeilijker is het om de houding van Jezus te begrijpen. Terwijl de leerlingen begrijpelijkerwijze gealarmeerd en wanhopig zijn, staat Hij op het achterdek, het deel van de boot dat als eerste naar de bodem gaat. En wat doet het? Ondanks de opschudding slaapt hij vredig, vol vertrouwen in de Vader - het is de enige keer in het evangelie dat we Jezus zien slapen. Als hij gewekt wordt, wendt hij zich, nadat hij de wind en het water tot bedaren heeft gebracht, op een verwijtende toon tot de leerlingen: “Waarom zijn jullie bang? Hebben jullie nog geen vertrouwen?” (v. 40).

Laten we proberen het te begrijpen. Waarin bestaat het gebrek aan vertrouwen van de leerlingen, dat in strijd is met het vertrouwen van Jezus? Ze waren niet opgehouden in Hem te vertrouwen, want ze riepen Hem aan. Maar laten we eens kijken hoe ze Hem aanroepen: 'Meester, kan het U niet schelen dat we vergaan?' (v. 38). Kan het U niet schelen: ze denken dat Jezus niet om hen geeft, dat Hij zich niet om hen bekommert. Onder ons, in onze families, is een van de dingen die het meest pijn doet, wanneer men tegen ons zegt: "Geef je niets om mij?". Het is een uitdrukking die pijn doet en stormen in het hart ontketent. Het zal Jezus ook hebben geschokt, omdat niemand meer om ons geeft dan Hij. Inderdaad, zodra Hij wordt te hulp geroepen, redt Hij zijn ontmoedigde leerlingen.

► ► ► *Je kan de volledige preek lezen op **bijlage 2**.*

Overdenk en bespreek:

* *Welke herkenningpunten vind je tussen de situatie van de leerlingen in de storm en de mensheid in coronatijd?*

* *Welke oproep klinkt er naar de leerlingen toe in het verhaal van de stormstilling en in de situatie van de pandemie?*

4 Suggesties voor een gebedsmoment

(Breng mee: de tekst van het gekozen lied (in Zingt Jubilate b.v.) en de cd 'Door de wereld gaat een lied' waarop het te beluisteren valt.)

4.1 Beluister (en zing) een lied uit Zingt Jubilate

Maak een keuze uit: Nr. 720 (op DDW 1/20 of 19/7). Of nr. 727 (op DDW 19/11). Of nr. 739 (DDW 15/19). Of nr. 939 (DDW 14/2/26).

4.2 Een parabel beluisteren uit het evangelie van Matteüs (21,28-32)

In die tijd zei Jezus tot de hogepriesters en de oudsten van het volk: 'Wat denkt je van het volgende? Een man had twee zonen. Hij ging naar de eerste toe en zei: 'Mijn zoon, ga vandaag werken in mijn wijngaard.' 'Goed vader,' antwoordde deze, maar hij deed het niet. Toen ging hij naar de tweede en zei hetzelfde. Deze antwoordde: 'Neen, ik wil niet', maar later kreeg hij spijt en ging toch. Wie van de twee heeft nu de wil van zijn vader gedaan?' Zij antwoordden: 'de laatste!' Toen zei Jezus hun: 'Voorwaar, Ik zeg u: de tollenaars en de ontuchtige vrouwen gaan eerder dan gij het rijk Gods binnen.'

4.3 Een korte commentaar – daarna even stilte

Scherp maakt de evangelist duidelijk aan de joodse religieuze verantwoordelijken niet open staan voor het nieuwe dat zich in Jezus van Nazaret aandient. Daar waar de niet-joden (de heidenen) Hem geloof schenken en Hem aanvaarden. Blijft dit gevaar niet ook nu te bestaan? Wie hoort er bij de ja-zeggers die door hun de facto 'nee' Jezus' boodschap afzwakken en de bekering niet doormaken? Ben ik het, Heer? Zijn we zo gewoon geraakt aan uw woord en boodschap dat zij ons hart niet meer beroeren?

4.4 Gebed (eventueel samen te bidden)

Dichtbij is uw woord, Heer onze God.
Kom ons dan nu met uw mildheid tegemoet.
Sta niet toe dat wij doof voor U zijn.
Of dat wij ons in slaap wiegen met het besef
dat wij vertrouwd zouden zijn met uw inspiratie
en daardoor uw Woord monddood maken.
Goede Geest van God, adem ons open
en maak ons ontvankelijk voor Jezus' Blijde Boodschap
die zoekt om ons te raken en te redden. Amen.

4.5 Eventueel het beginlied her beluisteren.

Aan- en opmerkingen aan guido.debonnet@skynet.be